MARKAÐURINN

Miðvikudagur 16. maí 2018

19. tölublað | 12. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

Ferðaþjónustan brást of seint við breyttum aðstæðum

Hrönn Greipsdóttir, framkvæmdastjóri Eldeyjar sem fjárfestir í ferðaþjónustu, segir of mikið af litlum og meðalstórum fyrirtækjum í greininni. Stjórnendur brugðust ekki við breyttum veruleika með því að breyta og hagræða í rekstri fyrr en síðasta haust. Hún segir að árið 2017 hafi verið „skelfilegt ár“ hjá flestum fyrirtækjum í ferðaþjónustu.

»6-7

MYND/ANTON BRINK

»2

TeaTime fær 770 milljónir króna frá erlendum fjárfestum

Íslenska tæknifyrirtækið Teatime, sem stofnað var af frumkvöðlunum sem stóðu að Plain Vanilla, hefur aflað 7,5 milljóna dala í nýtt hlutafé. Fjármagnið verður notað til að fjölga starfsfólki á Íslandi.

»4

Alvogen ræður Jefferies sem ráðgjafa vegna mögulegrar sölu

Bankinn Jefferies hefur verið ráðinn til þess að veita lyfjafyrirtækinu Alvogen ráðgjöf við mögulega sölu á starfsemi þess í Mið- og Austur-Evrópu. Samkvæmt fjárfestakynningu skilaði starfsemin tekjum upp á 200 milljónir dala í fyrra.

»8

Kúkú Campers í formlegt söluferli

Fimm ferðaþjónustufyrirtæki og eitt fasteignafélag, þar á meðal húsbílaleigan Kúkú Campers, hafa verið sett í söluferli. EBITDA félaganna var samanlagt um 600 milljónir á árinu 2017.

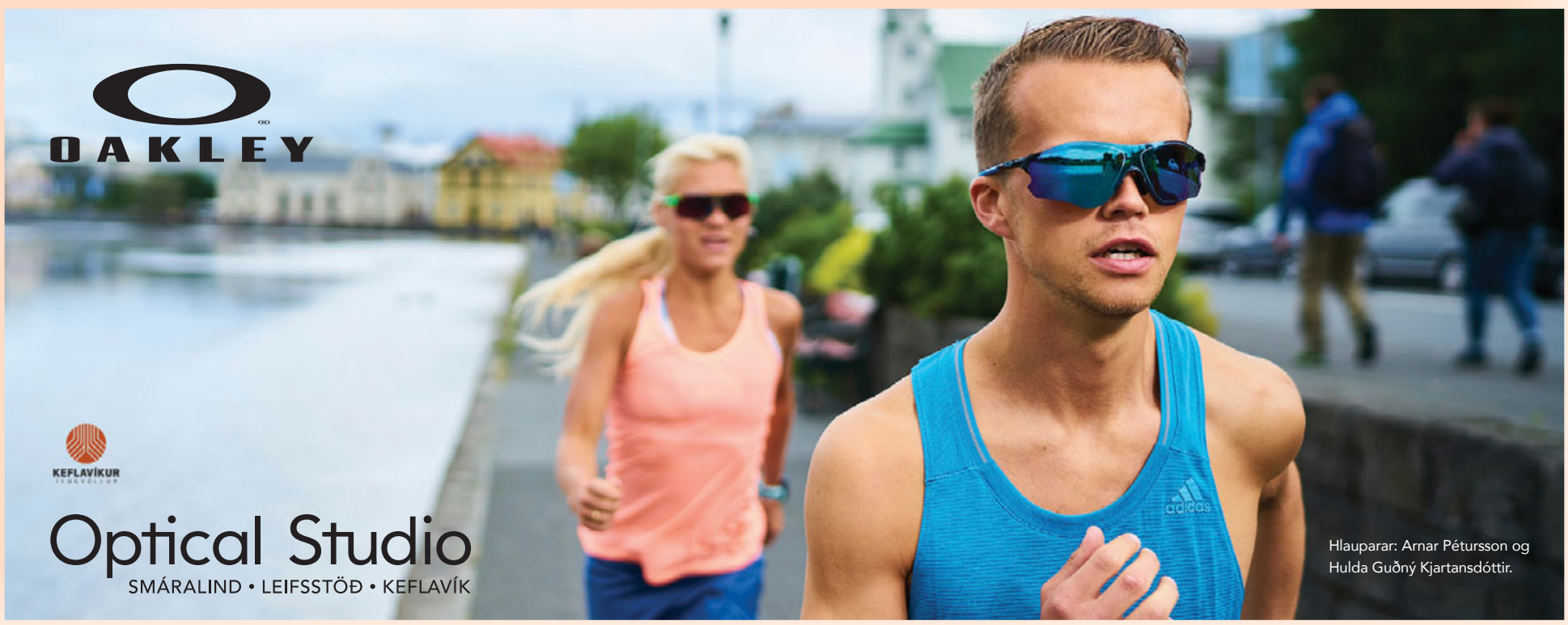

Stoðir bjóðast til að kaupa út smærri hluthafa

Stoðir, sem eru í meirihlutaeigu meðal annars Jóns Sigurðssonar, Einars Arnar Ólafssonar og Magnúsar Ármanns í gegnum eignarhaldsfélagið S121, munu á næstu vikum gera öllum minni hluthöfum tilboð um að kaupa bréf þeirra í félaginu. Á meðal smærri hluthafa eru ýmsir íslenskir lífeyrissjóðir og erlendar fjármálastofnanir.

Ekki hefur verið endanlega ákveðið hvaða verð hluthöfunum mun bjóðast fyrir bréf sín en á nýafstöðnum aðalfundi Stoða, sem fór fram síðastliðinn föstudag, var upplýst um að félagið hefði gengið frá samkomulagi um kaup á litlum hlut af erlendum fjárfestingarsjóði á genginu 0,85 miðað við núverandi bókfært eigið fé, samkvæmt heimildum Markaðarins. Eigið fé Stoða er um átján milljarðar króna, sem samanstendur einungis af reiðufé, en félagið fékk í lok síðasta mánaðar greiddar um 144 milljónir evra fyrir tæplega 8,9 prósenta hlut sinn í evrópska drykkjarvöruframleiðandanum Refresco.

18

milljarðar er eigið fé fjárfestingarfélagsins Stoða.

Á aðalfundi Stoða, sem lauk nauðasamningum 2009 og hefur frá þeim tíma unnið að því að umbreyta eignum í reiðufé og greiða út til hluthafa, var ákveðið að breyta tilgangi félagsins og að það myndi halda áfram starfsemi sem fjárfestingafélag, líkt og Markaðurinn upplýsti um í ársbyrjun að vilji væri til hjá stærstu hluthöfum. Ljóst er að Stoðir eru því núna orðnar eitt stærsta fjárfestingarfélag landsins, en hluthafahópurinn samanstendur að mestu af einka-fjárfestum. Arion banki og Landsbankinn eiga samanlagt rúmlega 30 prósenta hlut í Stoðum en ólíklegt þykir að bankarnir muni losa um bréf sín í félaginu á næstunni, samkvæmt heimildum Markaðarins. Iða Brá Benediktsdóttir, framkvæmdastjóri viðskiptabankasviðs Arion, hefur hins vegar farið úr stjórn Stoða og Gunnar Sturluson, hæstaréttarlögmaður hjá Logos, tekið sæti hennar í stjórninni.

Þá var samþykkt á aðalfundinum heimild til að auka hlutafé Stoða um allt að fimm milljarða króna að nafnvirði en hluthafar félagsins munu hafa forkaupsrétt að nýjum bréfum sem verða gefin út af félaginu fyrir fjóra milljarða.

Félagið S121 á rúmlega 50 prósenta hlut í Stoðum en auk Jóns, Einars Arnar og Magnúsar samanstendur hluthafahópur þess meðal annars af Þorsteini M. Jónssyni, fyrrverandi eiganda Vífilfells, Malcolm Walker, stofnanda og eiganda bresku verslunarkeðjunnar Iceland Foods, Örvari Kjærnested, fjárfesti og stjórnarmanni í TM, og Jóhanni Arnari Þórarinssyni, forstjóra veitingarisans Foodco. – hae

Jón Sigurðsson, stjórnarformaður Stoða.

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFÉLAG 365 miðlar ehf., Skaftahlíð 24, 105 Reykjavík, sími 512 5800

Netfang **ritstjorn@markadurinn.is** | Sími **512 5000** | Fax **512 5301**

Ritstjóri **Hörður Ægisson** **hordur@frettabladid.is**

Ábyrgðarmaður **Kristín Þorsteinsdóttir**

Netfang auglýsingadeildar **auglysingar@frettabladid.is** Veffang frettabladid.is

Þorsteinn B. Friðriksson, forstjóri TeaTime, segir að fjármagnið verði nýtt til að fjölga starfsfólki hér á landi úr 13 í um það bil 20, eins og sakir standa. Hann vill ekki að félagið vaxi jafn hratt og Plain Vanilla.

Fjárfestar leggja 770 milljónir í TeaTime

TeaTime, sem stofnað var í fyrrasumar af fyrrverandi starfsmönnum Plain Vanilla, hefur safnað tæplega milljarði króna frá alþjóðlegum fjárfestum. Meirihluti fyrirtækisins er enn í eigu Íslendinga. Stefnt er á að fyrsta varan komi í haust.

Íslenska tæknifyrirtækið Teatime, sem stofnað var meðal annars af frumkvöðlunum sem stóðu að Plain Vanilla, hefur aflað 7,5 milljóna dollara, sem samsvarar 770 milljónum króna, í nýtt hlutafé. Áður höfðu alþjóðlegir fjárfestar lagt félaginu til 1,6 milljónir dollara, jafnvirði 164 milljóna. Frá stofnun fyrirtækisins í júlí í fyrra hafa fjárfestar því lagt Teatime til tæpan milljarð í hlutafé. Teatime hyggst þróa fyrsta rauntíma-samskiptavettvanginn fyrir farsímaleiki. Stefnt er á að fyrsta vara félagsins komi á markað í haust.

Þorsteinn B. Friðriksson, forstjóri Teatime, segir í samtali við Markaðinn að nýsköpunarsjóðirnir sem gengu í hluthafahópinn nú séu á meðal þeirra stærstu í Evrópu og séu einnig umsvifamiklir í Bandaríkjunum. „Meirihluti Teatime er enn í eigu Íslendinga," segir hann og bætir við að félagið hafi einungis tvisvar fengið fjármagn frá fjárfestum. Fjárfestar erlendis vilji ekki taka of stóra sneið fyrst um sinn því það dragi úr hvata frumkvöðlanna til að efla félagið.

Aðalfjárfestirinn í hlutafjáraukningunni er Index Ventures, fjárfestingarsjóður sem hefur fjárfest í leikjafyrirtækjum á borð við King, Roblox og Supercell. Fjárfestingarsjóðurinn Atomico, sem hefur meðal annars fjárfest í leikjafyrirtækjunum Supercell, Rovio og Bossa Studios, tekur einnig þátt í hlutafjáraukningunni. Í kjölfarið settust Guzman Diaz frá Index Ventures, Mattias Ljungman frá Atomico og Davíð Helgason, stofnandi Unity Technologies, í stjórn Teatime.

Þorsteinn segir að þeir hafi verið í þeim sporum að geta valið og hafnað hverjir tækju þátt í hlutafjáraukningunni. „Við fengum ótrúlegan meðbyr frá þeim sem starfa í bransanum, ég hef ekki fundið fyrir öðru eins." Hann telur að það helgist af því hve góð hugmyndin sé og að þeir hafi sýnt fram á í störfum sínum fyrir Plain Vanilla að teymið geti framleitt vöru.

Stofnendur Teatime eru Þorsteinn, Ýmir Örn Finnbogason, Jóhann Bergþórsson og Gunnar Hólmsteinn. Þeir voru stofnendur eða lykilstarfsmenn hjá Plain Vanilla, sem þróaði QuizUp spurningaleikinn sem náði til yfir 100 milljóna notenda. Glu Mobile keypti Plain Vanilla árið 2016 eftir að hætt var við fyrirhugaðan þátt á bandarísku sjónvarpsstöðinni NBC sem átti að byggja á QuizUp og ekki tókst að finna leiðir til að afla tekna til að knýja áframhaldandi vöxt. Öllum starfsmönnum félagsins var í kjölfarið sagt upp. „Við erum einstaklega spenntir fyrir verkefninu. Þetta er saga frumkvöðla: að halda alltaf áfram," segir Þorsteinn,

Teatime hyggst nota fjármagnið frá nýju fjárfestunum til að fjölga starfsfólki sínu hér á landi, sérstaklega forriturum, og þróa samskiptatækni sína enn frekar. Til að mynda til að bjóða upp á samþættingu hennar við aðra leikjaframleiðendur. Þorsteinn segir að starfsmennirnir séu nú 13 og að hann vilji ekki að þeir verði mikið fleiri en 20, eins og sakir standa. „Eitt af því sem erfitt var að takast á við hjá Plain Vanilla var hve hratt félagið stækkaði," segir hann.

Þorsteinn segir að TeaTime sé að þróa tækni sem geri fólki kleift að vera „í persónulegri samskiptum þegar það er að spila leiki". Hugmyndin sé að þegar fólk spili tölvuleiki á farsíma sé það einkum eitt að spila eða á móti öðrum en aldrei í alvöru samskiptum við manneskju. Lausn TeaTime geri það að verkum að hægt sé að vera í beinum samskiptum við aðra á meðan keppt er í tölvuleik. „Aðalverkefnið verður að búa til þessa tækni. En við sjáum fram á að gera bæði okkar eigin leiki og vinna með öðrum leikjaframleiðendum," segir hann.

helgivifill@frettabladid.is

Íslenski markaðurinn í erlenda vísitölu

MSCI, eitt stærsta vísitölufyrirtæki heims, hefur hleypt af stokkunum nýrri vísitölu fyrir íslenska hlutabréfamarkaðinn. Páll Harðarson, forstjóri Kauphallarinnar, segir í samtali við Markaðinn að þetta sé í fyrsta skipti sem erlend fyrirtæki ýti úr vör vísitölu fyrir íslenska markaðinn. Ef fram fer sem horfi muni FTSE einnig kynna til leiks vísitölu fyrir íslenska hlutabréfamarkaðinn. „Þetta eru söguleg tíðindi að því leyti. Við að koma inn í mengi þessara fyrirtækja," segir hann.

„Þetta er merki um aukna eftirspurn eftir því að fjárfesta á Íslandi og MSCI er að bregðast við henni. Í framhaldinu ætti þetta að auka frekar eftirspurn eftir hlutabréfum hérlendis," segir Páll og nefnir að losun gjaldeyrishafta leiki stórt hlutverk í auknum áhuga erlendra vísitölufyrirtækja. Íslenska MSCI-vísitalan ber nafnið MSCI Iceland Investable Market Index og samanstendur af ellefu fyrirtækjum. Hún fellur undir hatt landa sem eru skör neðar en nýmarkaðsríki, þar á meðal eru Argentína, Líbanon og Kúveit.

Páll Harðarson, forstjóri Kauphallarinnar.

„Eftir því sem tíminn líður kemur í ljós hvort við séum komin inn fyrir þröskuldinn hjá MSCI og að næsta skref sé að komast í fleiri vísitölur."

helgivifill@frettabladid.is

Við sköpum lifandi hafnarhverfi í hjarta miðborgarinnar.

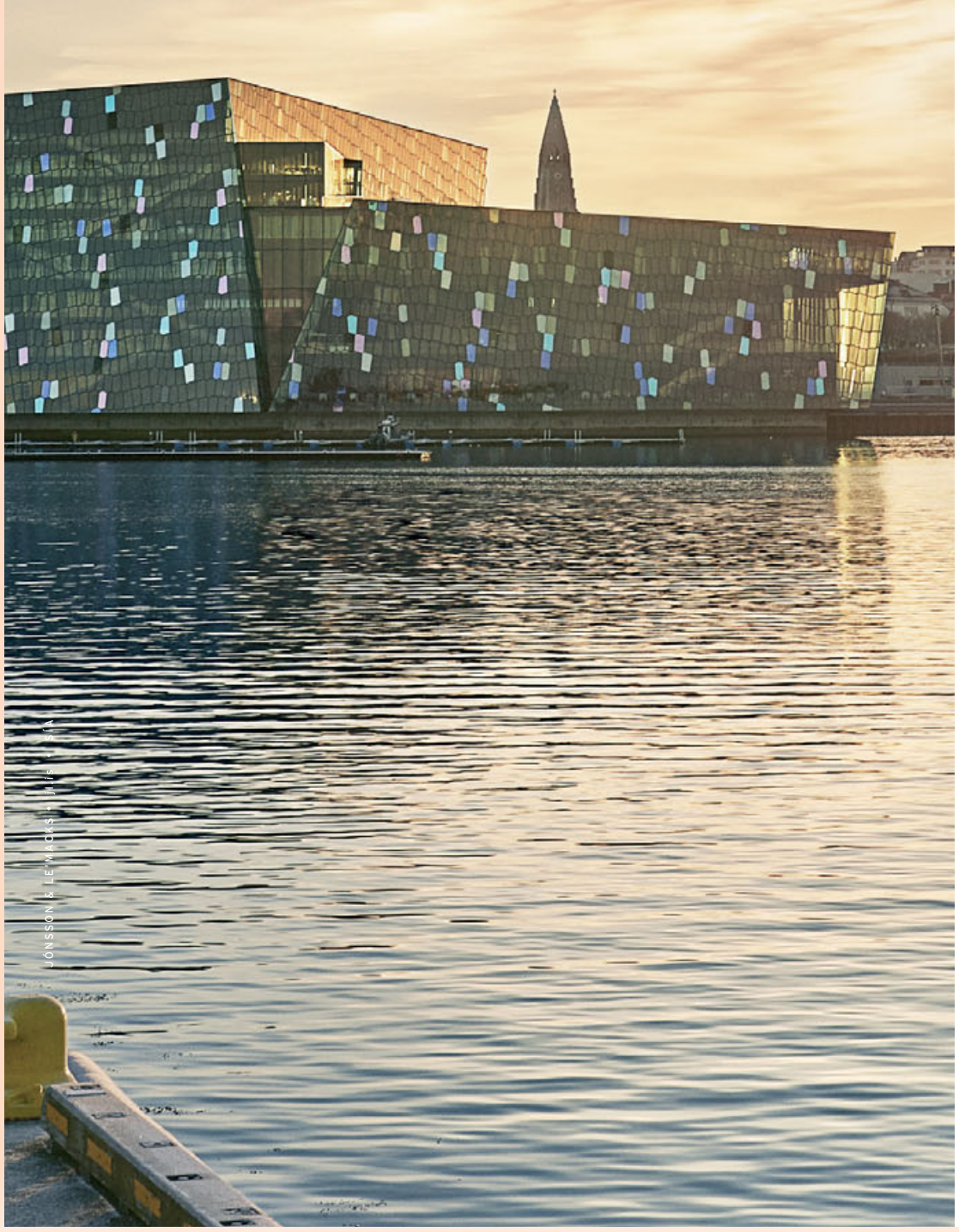

JÓNSSON & LEMACKS / SÍA

AUSTURHÖFN

101 REYKJAVÍK

71 ÍBÚÐ Á EINSTÖKUM STAÐ Í NÝJU HAFNARHVERFI Í MIÐBORG REYKJAVÍKUR. ALLT ÞAÐ BESTA SEM BORGARLÍFIÐ HEFUR UPP Á AÐ BJÓÐA Í NÆSTA NÁGRENNI. FALLEGT ÚTSÝNI ÚT Á SUNDIN OG YFIR ESJUNA.

WWW.AUSTURHOFN.IS

Alvogen ræður Jefferies sem ráðgjafa

Bankinn Jefferies hefur verið ráðinn til þess að veita lyfjafyrirtækinu Alvogen ráðgjöf við mögulega sölu á starfsemi þess í Mið- og Austur-Evrópu. Bankinn hefur útbúið kynningu á starfseminni fyrir fjárfesta. Starfsemin gæti verið allt að 100 milljarða króna virði.

Lyfjafyrirtækið Alvogen hefur ráðið fjárfestingarbankann Jefferies sem ráðgjafa í tengslum við mögulega sölu á starfsemi fyrirtækisins í mið- og austurhluta Evrópu. Í fjárfestakynningu sem bankinn hefur útbúið og Markaðurinn hefur undir höndum kemur fram að starfsemin hafi skilað tekjum upp á um 200 milljónir dala, sem jafngildir um 20,6 milljörðum króna, á síðasta ári.

Rekstrarhagnaður fyrir afskriftir, fjármagnsliði og skatta (EBITDA) sem hlutfall af tekjum er jafnframt sagður hafa verið mitt á milli 20 og 30 prósent á árinu.

Í kynningunni, sem er dagsett 5. apríl, er ekki minnst berum orðum á Alvogen heldur er félag að nafni Alloy Group sagt hafa ráðið Jefferies til þess að veita ráðgjöf vegna sölunnar. Af efnisatriðum kynningarinnar má þó ljóslega ráða að hún fjalli um starfsemi lyfjafyrirtækisins Alvogen í Mið- og Austur-Evrópu.

Halldór Kristmannsson, framkvæmdastjóri hjá Alvogen, sagðist í samtali við Markaðinn ekki vilja tjá sig um trúnaðargögn. Hann sagði við Viðskiptablaðið í mars að engin ákvörðun hefði verið tekin um að selja starfsemi fyrirtækisins í Evrópu.

Umrætt verkefni ber vinnuheitið „Project Nuna“. Í kynningunni er starfsemi Alvogen í mið- og austurhluta Evrópu kynnt sem ákjósanlegur fjárfestingarkostur. Er fyrirtækið sagt vera í góðri stöðu til þess færa sér í nyt þau miklu vaxtartækifæri sem fyrir hendi eru á evrópskum nýmörkuðum, en tekið er fram að gert sé ráð fyrir að lyfjamarkaðurinn í þessum hluta álfunnar vaxi að meðaltali um 5,2 prósent á ári frá 2016 til 2020. Mun veltan á markaðinum þá vera um 22,4 milljarðar evra, 2.738 milljarðar króna, árið 2020.

Róbert Wessman, forstjóri Alvogen, stofnaði lyfjafyrirtækið með samstarfsmönnum sínum árið 2009. FRÉTTABLAÐIÐ/EYÞÓR

200

milljónir dala voru tekjur Alvogen í Mið- og Austur-Evrópu í fyrra.

Búist er við sérstaklega miklum vexti á Rússlandsmarkaði, að því er segir í kynningunni, eða um 8 prósent að meðaltali á ári næstu þrjú árin.

Vöxtur starfseminnar síðustu átta árin er rakinn með ítarlegum hætti í kynningunni. Er sala Alvogen á svæðinu sögð hafa vaxið að meðaltali um 30 prósent á ári frá árinu 2011, árleg velta sé nú um 200 milljónir dala og EBITDA-hlutfall jafnframt í kringum 25 prósent.

Miðað við hefðbundna EBITDA-margfaldara fyrir lyfjafyrirtæki á nýmörkuðum gæti heildarvirði Alvogen í Mið- og Austur-Evrópu þannig numið hátt í einum milljarði dala, samkvæmt lauslegum útreikningum Markaðarins, eða sem jafngildir ríflega 100 milljörðum króna. Er það í samræmi við það sem heimildarmenn Reuters tjáðu fréttaveitunni í síðasta mánuði.

Yfir 900 manns starfa hjá Alvogen í mið- og austurhluta Evrópu og þar af um 450 í sölu- og markaðsmálum. Fyrirtækið hefur vaxið hratt í álfunni með samrunum og yfirtökum en til dæmis festi það kaup á rússneska lyfjafyrirtækinu Omega Bittner á síðasta ári og Labormed, sem var eitt stærsta samheitalyfjafyrirtæki í Rúmeníu, árið 2012.

Alvogen er í meirihlutaeigu alþjóðlegu fjárfestingarsjóðanna CVC Capital Partners og Temasek.

Morgunblaðið greindi frá því í mars að Róbert Wessmann, forstjóri og stofnandi Alvogen, ætti tilkall til ríflega 22 prósenta hlutar í lyfjafyrirtækinu. Fram kom að hlutur Róberts væri vistaður í sjálfseignarsjóði á Jersey. Staðfesti Árni Harðarson, aðstoðarforstjóri Alvogen, að sjóðurinn hefði eignast 74 prósenta hlut í eignarhaldsfélaginu Aztiq Finance Holding í Lúxemborg árið 2015 en það félag fer með um 30 prósenta hlut í lyfjafyrirtækinu. Árni hafnaði því hins vegar að Róbert réði yfir hlutnum í raun.

Markaðinum barst bréf frá lögmannsstofunni White & Case í Lundúnum þar sem þess var krafist, fyrir hönd Alvogen Lux Holdings, að ekki yrði greint frá innihaldi kynningarinnar sem blaðið hefur undir höndum. Að öðrum kosti áskildi félagið sér allan rétt til þess að grípa til lagalegra úrræða, þar á meðal að fara fram á lögbann.

hordur@frettabladid.is,
kristinningi@frettabladid.is

NÝR VOLVO XC40

ALLT SEM ÞÚ ÞARFT. ENGU OFAUKIÐ.

Það eru breyttir tímar. Meira er ekki lengur allt.
Volvo XC40 hefur allt sem þú þarft. Engu er ofaukið.
Framúrstefnuleg hönnunin og nýstárleg tæknin gera þennan jeppa alveg einstakan.
Svo mjög að hann hefur verið valinn Bíll ársins í Evrópu 2018.

Komdu á sjáðu hann í glænýjum sýningarsal Volvo að Bíldshöfða 6
og bókaðu reynsluakstur.

Volvo XC40 D4 190 hestöfl AWD sjálfskiptur
Verð frá 5.990.000 kr.

MADE BY SWEDEN

Volvo XC40
er Bíll ársins 2018
í Evrópu

brimborg
Öruggur staður til að vera á

Brimborg Reykjavík
Bíldshöfða 6 · Sími 515 7000

Brimborg Akureyri
Tryggvabraut 5 · Sími 515 7050

volvocars.is

Hrönn segir að Eldey horfi til þess að sameina félög og skapa sterkari einingar. Fréttablaðið/Anton Brink

Segir það óþarfi að fyllast skelfingu

Hrönn Greipsdóttir er framkvæmdastjóri fjárfestingafélagsins Eldeyjar sem fjárfestir í ferðaþjónustu. Árið 2015 þegar fjárfestingafélaginu Eldey var hleypt af stokkunum lá fyrir að í nánustu framtíð yrði þörf á að þjappa afþreyingargeira ferðaþjónustunnar betur saman.

Helgi Vífill Júlíusson
helgivifill@frettabladid.is

Margir í ferðaþjónustu eru mjög áhyggjufullir um þessar mundir. Það skýrist af því hve margir þeirra hafa ekki upplifað annað en góðæri. Það er óþarfi að fyllast skelfingu jafnvel þótt á móti blási og aðstæður í rekstrinum séu krefjandi. Ég vitna stundum í orð Biblíunnar. Það koma sjö feit ár og sjö mögur ár. Að því sögðu er rétt að árétta að því öflugri sem fyrirtækin eru, þeim betur mun þeim auðnast að sigla í gegnum storminn," segir Hrönn Greipsdóttir, framkvæmdastjóri fjárfestingafélagsins Eldeyjar, sem stýrt er af dótturfélagi Íslandsbanka, Íslandssjóðum, og fjárfestir í afþreyingartengdri ferðaþjónustu.

Alkunna er að sterkt gengi krónu og aukinn launakostnaður í bland við almennar kostnaðarhækkanir hefur dregið úr arðsemi ferðaþjónustunnar. Í kjölfar styrkingar krónunnar hefur kauphegðun ferðamanna breyst í þá veru að þeir leyfa sér minna og fara til dæmis í færri skipulagðar ferðir og velja ódýrari kosti en áður.

Hrönn hefur áratuga reynslu af ferðaþjónustu. Fyrstu kynni hennar af ferðaþjónustu voru í gegnum afa hennar og ömmu sem voru frumkvöðlar í hótel- og veitingarekstri á Geysi í Haukadal. Að loknu háskólanámi árið 1992 tók hún við starfi forstöðumanns innanlandsdeildar Úrvals Útsýnar. Verkefnið var að laða erlenda ferðamenn á ráðstefnur og í hvataferðir hingað til lands. Að loknu námi og búsetu erlendis réð hún sig sem framkvæmdastjóra Hótels Sögu ehf. og gegndi því starfi í níu ár til ársins 2007 en félagið rak Radisson SAS Hótel Sögu og Park Inn Hótel Ísland. Undanfarinn áratug hefur hún starfað í fjármálageiranum, hjá SPRON, Arion banka, Arev og nú Íslandssjóðum.

„Langstærsta breytingin í ferðaþjónustu frá því ég hóf störf í greininni er að nú sækja ferðamenn landið heim allt árið um kring. Það er gaman að sjá hve vel hótel eru nýtt á veturna. Þegar ég starfaði á Hótel Sögu voru veturnir strembnir vegna þess hve fáir ferðamenn komu til landsins. Framboð á afþreyingu var einnig af skornum skammti og veitingahúsaflóran fábreytt.

Ég bý að því í mínu starfi að hafa glímt við erfiða tíma áður í ferðaþjónustu. Á þeim árum féllu nánast allar tekjurnar til á fjórum mánuðum yfir sumarið og aðra mánuði var reksturinn barningur þar sem beita þurfti útsjónarsemi til að láta enda ná saman. Ferðaþjónustan varð ekki að alvöruatvinnugrein fyrr en fyrir 6-7 árum þegar ferðamenn fóru að koma í ríkari mæli á veturna og vöxturinn varð í raun hraðari á þessum jaðarmánuðum," segir Hrönn.

Tækifæri í samþjöppun

Víkjum talinu að Eldey. „Árið 2015 þegar fjárfestingafélaginu Eldey var hleypt af stokkunum lá fyrir að það yrði í nánustu framtíð þörf á því að þjappa afþreyingargeira ferðaþjónustunnar betur saman. Þessi staðreynd er frábært tækifæri fyrir fjárfestingarfélög. Það er of mikið af litlum og meðalstórum fyrirtækjum í ferðaþjónustu sem er eðlilegur fylgifiskur uppgangs. Aðgangshindranir eru enda litlar og mörg minni fyrirtæki spruttu fram á sjónarsviðið. Eignasafnið okkar er sterkt og er því góður grunnur fyrir yfirvofandi samruna. Arðsemi fyrirtækja í greininni myndi batna og viðnámsþróttur aukast með stærri og sterkari einingum," segir hún.

Hlutafé fjárfestingarfélagsins Eldeyjar er rétt rúmir þrír milljarðar. Lífeyrissjóðir eru umsvifamiklir í hluthafahópnum. Auk þeirra á Íslandsbanki 9,9 prósenta hlut og Íslensk fjárfesting, sem meðal annars á evrópska ferðaþjónustufyrirtækið Kilroy, á 3,3 prósent.

„Við höfum fjárfest fyrir rúmlega ⅔ fjárhæðarinnar og eigum um 800 milljónir eftir af núverandi hlutafjárloforðum. Þegar hefur verið fjárfest í fimm fyrirtækjum en fjárfestingarnar eru alls orðnar sjö þar sem tvær þeirra hafa runnið inn í þegar fjárfest félög. Við þurfum eflaust að styðja við bakið á einhverjum þeirra með auknum hlutafjárframlögum og munum því mögulega fjárfesta í einu til tveimur fyrirtækjum til viðbótar miðað við núverandi hlutafé.

Eftir því sem fjárfestingartækifærum fjölgar, eða við þurfum að auka við hlutafé núverandi fjárfestinga okkar, getum við óskað eftir því við hluthafana að auka hlutafé félagsins. Eldey er það sem kallað er sígrænt félag. Fjárfestingarnar lifa inni í félaginu og við horfum til þess að reka félagið til langframa, ólíkt fjárfestingarsjóðum sem þarf að leysa upp eftir tiltekinn tíma. Við þurfum því ekki að selja eignir úr félaginu nema við kjósum svo," segir Hrönn.

Eldey á 37 prósenta hlut í hvalaskoðunarfyrirtækinu Norðursiglingu, 20 prósenta hlut í Íslenskum heilsulindum, 33 prósent í Íslenskum fjallaleiðsögumönnum, 60 prósenta hlut í dagsferðafyrirtækinu Sögu Travel – GEO Iceland og 84 prósent í Arcanum ferðaþjónustu, sem býður upp á jöklagöngur á Sólheimajökli, vélsleðaferðir á Mýrdalsjökli og fjórhjólferðir á Sólheimasandi.

Sameiningarviðræður standa yfir

„Eldey horfir til þess að sameina félög og skapa sterkari einingar, eins og áður sagði. Það standa yfir viðræður um að sameina Íslenska fjallaleiðsögumenn við Arcanum. Það er ekki loku fyrir það skotið að við fáum inn fleiri fjárfesta að frekari sameiningu," segir hún.

Eldey lagði hlut sinn í Fontana á Laugarvatni í Íslenskar heilsulindir og eignaðist í kjölfarið 20 prósenta hlut á móti Icelandic Tourism Fund sem stýrt er af Landsbréfum, og 60 prósenta hlut Bláa lónsins. Fyrir átti félagið hlut í Jarðböðunum í Mývatnssveit. „Við viljum fjárfesta með sterkum aðilum sem geta í samvinnu við Eldey byggt upp góð félög. Félagið á í gegnum Jarðböðin hlut í sjóböðum á Húsavík og Vök ylströnd á Egilsstöðum. Auk þess er á teikniborðinu metnaðarfullt verkefni um heilsulind í Þjórsárdal," segir hún.

Milliliðir taka of mikið til sín

„Ferðaskrifstofur og ferðaheildsalar eða svokallaðir milliliðir eru margir hverjir að kalla eftir allt of hárri þóknun fyrir sína þjónustu. Hún nemur í sumum tilvikum 30-35 prósentum. Fyrirtæki eiga erfitt með að lifa það af þegar launakostnaður er um 40-50 prósent. Þá stendur ekki mikið eftir. Vissulega má segja að markaðskostnaður sparist á móti en um leið eru félögin svipt ákveðnu sjálfstæði. Fyrirtækin eru því í ríkari mæli að reyna að selja ferðirnar sjálf í gegnum sínar eigin vefsíður eða þá söluaðila sem hafa betri skilning á því að báðir þurfa að lifa, birgirinn og seljandinn," segir Hrönn og nefnir að sér þyki eðlileg þóknun vera á bilinu 10 til 15 prósent. „Allt fyrir ofan 15-20 prósent er fram úr hófi."

Að hennar sögn hefur mikil breyting átt sér stað hvernig afþreyingarfyrirtæki í ferðaþjónustu selja vörur sínar með tilkomu stafrænnar markaðssetningar. „Áður fyrr var selt mikið í gegnum ferðaheildsala og stórar ferðaskrifstofur. Nú vilja viðskiptavinir kaupa þjónustuna sjálfir á netinu. Stóra spurningin er því, hvernig á að ná til mögulegra viðskiptavina og hvernig er hægt að lágmarka kostnaðinn við að veiða þá. Þau ferðaþjónustufyrirtæki sem ná sem stærstum hluta sölunnar inn í gegnum eigin söluleiðir geta margfaldað arðsemi sína."

Verðlagning ferðaþjónustufyritækja gerbreyst frá árinu 2015

„Árið 2015 voru margir eigendur fyrirtækja í ferðaþjónustu með háar hugmyndir um verðlagningu fyrirtækjanna. Það hefur gerbreyst," segir Hrönn. „Eflaust myndi einhverjum þykja við í Eldey hafa keypt fyrstu fjárfestingar okkar á of háu verði miðað við núverandi árferði. Hugmynd okkar var að fjárfesta í fyrirtækjum með langa rekstrarsögu og reynda stjórnendur. Við vorum því að kaupa þekkingu og góðan rekstur. Fyrir það vorum við reiðbúin að borga vel. Það má ekki einblína um of á EBITDA-margfaldara þegar fjárfest er í ferðaþjónustu. Það þarf að rýna ofan í kjölinn á rekstrinum. Þetta er ekki verksmiðja sem ávallt framleiðir sömu vöruna við sömu aðstæður. Þetta er þjónustufag sem er undirorpið ytra umhverfi, eins og náttúrunni, til dæmis eldgosum, og efnahagslífi bæði hér heima og alþjóðlega."

Spurð hvort fleiri fyrirtæki séu til sölu nú en árið 2015 segist hún reikna með að flest fyrirtæki í ferðaþjónustu séu til sölu fyrir rétt verð. „Aftur á móti tel ég, að þeir sem hafa verið hluthafar í ferðaþjónustu, mögulega á þriðja áratug jafnvel, séu ekki að leita að kaupendum í jafn miklum mæli og aðrir. Þeir hafa gengið í gegnum svona tíma áður, þar sem gengið er á eigið fé fyrirtækjanna, og vita að verkefnið fram undan er að byggja þau upp aftur.

Ég get upplýst að á borð til mín koma fleiri ábendingar um verkefni sem mögulega fjárfestingarkosti en áður."

Hrönn segir að fjárfestingarstefna Eldeyjar sé að fjárfesta í afþreyingarfyrirtækjum í ferðaþjónustu. Ástæða fyrir því að stefnan sé niðurnjörvuð en ekki horft á ferðaþjónustu í heildinni sé að þá viti fjárfestar að hverju þeir gangi. „Fram að þessu hafa fjárfestar sýnt þessum anga ferðaþjónustunnar lítinn áhuga. Það er vegna þess að fyrirtækin eiga yfirleitt lítið af eignum því þau byggja á þjónustu við ferðamenn. Til samanburðar binda hótel mikið fé í fasteignum. Eignamyndun í afþreyingu er því ekki jafn mikil. Að sama skapi þurfa fyrirtæki í afþreyingu ekki að safna í sjóði til þess að endurnýja á fimm til sjö ára fresti. Fyrirtækin búa því ekki við þá fjárhagslegu áhættu að þurfa að standa í slíkum fjárfestingum," segir hún.

Að sögn Hrannar eru tvær ástæður fyrir því ákveðið var að setja á fót fjárfestingarfélag í stað sjóðs, líkt og fjármálafyrirtæki gera alla jafna. „Annars vegar renndum við blint í sjóinn með hversu stór og mörg fjárfestingartækifærin væru. Við vildum því ekki skapa væntingar um of stóran sjóð og geta ekki nýtt allt fjármagnið. Hins vegar, og það sem er mikilvægara, er erfitt að fjárfesta í fyrirtækjum í ferðaþjónustu og senda þau skilaboð til annarra hluthafa og stjórnenda að við hyggjumst selja hlutinn eftir til dæmis fimm ár. Eigendur félaganna hefðu ekki tekið það í mál. Við vildum sýna að við fjárfestum til lengri tíma með það fyrir augum að efla og stækka félögin. Hugmyndin er ekki að ná sem mestri arðsemi á sem stystum tíma eða fara út úr rekstri félaganna að ákveðnum tíma liðnum."

Við höfum fjárfest fyrir rúmlega ⅔ fjárhæðarinnar og eigum um 800 milljónir eftir af núverandi hlutafjárloforðum.

Stefnan sett á Kauphöll

Þegar fram líða stundir er stefnt að skráningu Eldeyjar og þá líklega á hliðarmarkaðinn First North í Kauphöll Íslands. „Ég tel að markaðsvirði Eldeyjar verði að nema að lágmarki um fimm milljörðum króna við skráningu. Þrír milljarðar, sem er hlutafé félagsins, er með allra minnsta móti. Einkum ef litið er til stærðarhagkvæmni fjárfestingarfélagsins sem er mikilvægt."

Hrönn segist ekki horfa til þess að tekjur fyrirtækja sem Eldey fjárfesti í verði að vaxa visst mikið. „Ég mæli ekki árangur fyrirtækja út frá tekjum heldur afkomu þeirra. Sum fyrirtæki ættu að skoða það að skera niður vöruframboð sitt og lækka þar með tekjurnar í því skyni að bæta afkomuna. Því miður er allt of algengt að velgengni ferðaþjónustufyrirtækja sé eingöngu mæld út frá veltuaukningu sem kannski er afleiðing hins hraða vaxtar undanfarinna ára. Það sem skiptir máli er hvaða hagnaður fæst út úr þessum auknu tekjum."

Annus horribilis!

Spurð hvernig rekstur fyrirtækja í eigu Eldeyjar hafi gengið á síðasta ári í ljósi sterks gengis krónu og aukins launakostnaðar segir hún að árið hafi verið flestum fyrirtækjum í ferðaþjónustu erfitt. „Ég geri orð Elísabetar Bretadrottningar um árið 1992 að mínum fyrir árið 2017: Annus horribilis! Þetta var skelfilegt ár.

Árið 2016 var hraður vöxtur í ferðaþjónustu og allt var í blóma. Margir gleymdu sér í góðærinu og bjuggust við að reksturinn myndi halda áfram að vaxa hratt og dafna. Það var einblínt á 20-30 prósent tekjuvöxt en hagnaði af rekstri ekki veitt nægileg athygli.

Árið í fyrra fór vel af stað. Mikill vöxtur var á fyrstu tveimur mánuðum ársins. Á þeim tíma var verið að skipuleggja sumarið og enginn vildi lenda í sömu sporum og árið áður og hafa ekki ráðið nógu margt starfsfólk. Það hafði leitt til þess að starfsfólkið var útkeyrt og það skorti hendur til að leggja á plóg sem kom mögulega niður á þjónustunni. Í mars hrikti í stoðunum. Það hægði á vextinum og menn greindu einhverja undarlega breytingu í kauphegðun, dvalartími styttist og ferðamaðurinn hélt fastar um budduna en áður. Forsvarsmenn fyrirtækjanna veltu fyrir sér hvort það væri vegna þess að páskarnir væru í apríl það ár en voru í mars í árið áður. Það er oft leitað að slíkum skýringum. En svo kom á daginn að apríl var líka strembinn.

Þegar sumarið rann upp fækkaði ekki ferðamönnum en neyslumynstrið var breytt vegna þess hve dýrt þeim þykir að ferðast hingað. Þeir ferðast fyrir minni pening og fara í færri ferðir. Til að mæta breyttum aðstæðum fóru margir í ferðaþjónustunni í verðstríð sem bitnaði á afkomu fyrirtækjanna.

Það var ekki fyrr en í september og október sem stjórnendur fyrirtækjanna fóru almennt að bregðast við breyttum veruleika með því að skoða reksturinn ofan í kjölinn. Ferðir sem reknar voru með tapi voru skornar niður. Í kjölfar þessara breytinga hefur því miður verið mikið um uppsagnir enda starfsemin mannaflsfrek.

Ferðaþjónustan brást einfaldlega of seint við breyttum aðstæðum. Seglin verða ekki dregin svo glatt saman þegar búið er að ráða starfsfólk fyrir sumarið."

Ferðamönnum fækkaði

Hrönn vekur athygli á að ferðamönnum hafi í apríl fækkað í fyrsta skipti á milli ára frá árinu 2010.

Eignasafn Eldeyjar

Norðursigling	Íslenskar heilsulindir	Íslenskir fjallaleiðsögumenn	Saga Travel – Geo Iceland	Arcanum ferðaþjónusta
37%	20%	33%	60%	84%

Nýlega var upplýst að brottförum erlendra farþega um Keflavíkurflugvöll hafi fækkað um 3,9 prósent á milli ára í apríl. „Ég hugsa að við sjáum mögulega fram á samdrátt í fjölda ferðamanna í ár. Það skiptir máli hvaða augum mál eru litin. Jafnvel þótt það verði lítils háttar samdráttur í ár, verða ferðamenn tvöfalt fleiri en fyrir fimm árum. Það gleymist oft að almennt er talið að 3% vöxtur sé eðlilegur í ferðamennsku. Við ráðum ekki við 20-30 prósent vöxt á ári, eins og við höfum upplifað undangengin ár. Vöxturinn var farinn úr böndunum og innviðir héldu ekki í við uppbygginguna. Þar brugðust stjórnvöld.

Það er með ólíkindum að ekki hafa tekist að ná samkomulagi um stýringu ferðamanna og uppbyggingu á viðkomustöðum sem notið hafa vinsælda á þessum á sjö árum sem góðærið hefur varað. Vegakerfið er að hruni komið. Sem dæmi má taka að þegar keyrt er í gegnum þjóðgarðinn á Þingvöllum, okkar helstu náttúruperlu, blasir við skilti sem stendur á skýrum stöfum: Varúð, hættulegur vegur. Vegurinn skapar hættu vegna þess að hann er svo mjór og það hefur brotnað svo mikið upp úr honum. Holurnar eru hrikalegar. Það er auðvelt að bæta úr þessu.

Eftir mikinn vöxt í ferðaþjónustu er enn verið að ræða hvernig eigi að fjármagna uppbyggingu innviða. Það þarf að taka ákvörðun, jafnvel þótt einhverjir verði ósáttir. Það eru margar leiðir færar. Víða í Evrópu eru vegtollar og aðgangseyrir innheimtur að náttúruperlum. En það má heldur ekki missa sjónar á því að ferðamenn draga nú þegar ágæta björg í bú þegar kemur að ríkiskassanum í gegnum skattheimtu og önnur gjöld.

Innviðirnir þurfa að vera í lagi til þess að tryggja góða upplifun og öryggi ferðamanna. Það er ekki sjálfsagt að ferðamenn komi hingað til lands. Það þarf að hafa fyrir því. Það þekki ég af eigin raun eftir að hafa starfað í innanlandsdeild Úrvals Útsýnar. Við töpuðum oft og mörgum sinnum þegar við gerðum tilboð í hópaferðir fyrir löndum eins og Noregi, Möltu og Finnlandi. Við megum ekki falla í þá gildru að telja að Ísland sé auðseljanlegt vegna náttúrunnar. Ísland er dýrt land heim að sækja. Innviðirnir verða því að endurspegla það og vera í góðu lagi. Vegirnir mega ekki vera ónýtir, það þarf myndarlega uppbyggingu á ferðamannastöðum og þá er ég ekki bara að tala um salernisaðstöðu. Höfum í huga að ferðamönnum getur fækkað stórlega ef ekkert er að gert.

Ferðamenn eru auðlind sem þarf að stýra. Sömu lögmál gilda um ferðamennsku og sjávarútveg. Áður fyrr minnti hann á villta vestrið án stýringar en eftir að böndum var komið á sjávarútveginn með kvótakerfinu varð greinin arðsöm og lífvænleg.

Ferðaþjónusta er viðkvæm atvinnugrein. Það má ekki taka henni sem sjálfsagðri. Ég leyfi mér að taka annað dæmi og nú frá Geysi, þar sem ég ver miklum tíma. Bílastæðin eru full frá klukkan ellefu til þrjú á daginn. Á öðrum tímum dagsins eru ferðamenn mun færri. Með aðgangsstýringu eins og gjaldtöku eða hreinlega því að panta þurfi tíma inn á svæðið væri hægt að dreifa álaginu á umhverfið. Náttúran hefur ákveðin þolmörk og þau verðum við að virða og getum gert svo miklu betur í því með nútímalegum aðgangsstýringum.

Allt tal um að Ísland sé uppselt eða orðið eins og Disneyland á ekki við rök að styðjast. Með samstilltu átaki og framsæknum vinnubrögðum getum við tekið á móti mun fleiri ferðamönnum. Það eru innviðirnir sem eru við það að springa í dag," segir Hrönn.

hagar

Aðalfundur Haga hf. 6. júní 2018

Aðalfundur Haga hf., kt. 670203-2120, verður haldinn miðvikudaginn 6. júní 2018 og hefst hann kl. 09:00 á Hilton Reykjavík Nordica, Suðurlandsbraut 2 í Reykjavík.

Dagskrá fundarins:

1. Skýrsla stjórnar félagsins um starfsemina á liðnu starfsári.
2. Ársreikningur félagsins fyrir liðið starfsár, ásamt skýrslu endurskoðanda, lagður fram til samþykktar.
3. Ákvörðun um ráðstöfun hagnaðar félagsins á reikningsárinu 2017/18.
4. Tillaga að eftirfarandi breytingum á samþykktum félagsins:
   a) Tillaga um heimild stjórnar til að hækka hlutafé félagsins um kr. 41.831.651 að nafnvirði með eftirfarandi viðbót við gr. 2.1 í samþykktum félagsins:
   „Stjórn félagsins er heimilt að hækka hlutafé félagsins um kr. 41.831.651 að nafnvirði. Forgangsréttur hluthafa skv. gr. 2.3 í samþykktum félagsins gildir ekki um hið nýja hlutafé. Stjórnin skal ráðstafa hlutafjárhækkuninni til greiðslu fyrir hlutafé í Olíuverzlun Íslands hf. í samræmi við kaupsamning þar að lútandi á genginu 47,5 kr. á hlut. Hinir nýju hlutir skulu veita réttindi í félaginu frá skráningardegi hlutafjárhækkunarinnar. Hlutafé félagsins eftir hækkun verður kr. 1.213.333.841. Framangreind heimild stjórnar Haga hf. rennur út á aðalfundi félagsins árið 2019 sem áætlaður er þann 7. júní. Heimild þessi skal felld úr samþykktum þegar hún hefur verið nýtt."
   b) Grein 3.18 um dagskrá aðalfundar verði breytt þannig að við dagskrá fundarins bætist við kosning tilnefningarnefndar.
   c) Grein 4.11 um verkaskiptingu stjórnar verði breytt, til samræmis við starfsreglur stjórnar, að stjórn kjósi sér varaformann.
5. Ákvörðun um þóknun til stjórnarmanna.
6. Tillaga stjórnar um starfskjarastefnu.
7. Kosning tilnefningarnefndar.
8. Kosning stjórnar félagsins og endurskoðanda.
9. Ákvörðun um heimild stjórnar til kaupa á eigin bréfum.
10. Umræður og atkvæðagreiðslur um önnur málefni sem löglega eru upp borin.

Ítarlegri upplýsingar um tillögur stjórnar, ársreikning og önnur gögn, ásamt upplýsingum um póstatkvæðagreiðslu, rétt hluthafa til að bera fram tillögur og framboð til stjórnar er að finna á vefsíðu félagsins, *http://www.hagar.is/fjarfestaupplysingar/adalfundur/*

Stjórn félagsins vill einnig árétta að forsvarsmenn hluthafa sem sækja fundinn, þ.e. forsvarsmenn fyrirtækja, lífeyrissjóða, fjárfestingasjóða, einstaklinga og annarra hluthafa, ber að skila umboði við skráningu inn á fundinn. Einnig verða einstaklingar beðnir um að framvísa persónuskilríkjum.

Stjórn Haga hf.

Hvar eru milljarðarnir?

Hildur Björnsdóttir
skipar 2. sæti á lista Sjálfstæðisflokksins í Reykjavík

Borgarstjóri sparar ekki yfirlýsingar um ársreikning Reykjavíkurborgar. Hann slær vísvitandi ryki í augu borgarbúa.

Borgarstjóri fullyrti að 5 milljarða hagnaður hefði orðið af venjubundnum rekstri borgarinnar. Þær niðurstöður fást þó eingöngu vegna 8 milljarða byggingaréttar- og eignasölu sem telst til einskiptisliða – tekjur sem ekki koma aftur. Eðlilegur uppsláttur hefði verið „Tap af hefðbundnum rekstri borgarinnar“ með tilliti til eignasölu, en slíkt gengur vissulega ekki á kosningaári.

Í tilkynningu borgarstjóra kom fram að skuldir „samstæðunnar“ hefðu farið lækkandi. Hér þvælir borgarstjóri umræðuna. Hann tekur nefnilega skuldir Orkuveitunnar með í reikninginn. Það hentar svo afskaplega vel.

Eftir aðhald fyrri ára siglir Orkuveitan nú þöndum seglum á ný. Starfsmönnum hefur fjölgað um tæp 20% á kjörtímabilinu og meðallaun eru með því hæsta sem gerist. Skuldir Orkuveitunnar hafa að stórum hluta lækkað vegna styrkingar krónu. Borgarstjóri slær sig til riddara án innistæðu. Dagur B. Eggertsson getur tæpast eignað sjálfum sér heiður af styrkingu krónu. Dagur og félagar nota kennitölur frjálslega og eftir hentisemi. Slíkt er ekki einungis óábyrgt heldur til þess fallið að leyna raunverulegri stöðu borgarsjóðs fyrir borgarbúum.

Skuldasöfnun í tekjugóðæri

Árið 2017 höfðu tekjur borgarinnar hækkað að raunvirði um tæp 32% frá árinu 2014. Á sama tíma hafa skuldir borgarsjóðs aukist um ríflega 45%. Með öðrum orðum: núverandi borgarstjórnarmeirihluti hefur ekki látið sér nægja tæplega 30 milljarða tekjuaukningu, heldur aukið við skuldsetninguna sem nemur 30 milljörðum til viðbótar.

Ekki er gott að segja hvert fjármunirnir fóru. Varla er það grunnþjónustan. Ekki eru það samgöngulausnir, leikskólar, grunnskólar eða löngu tímabært átak í hreinlætismálum borgarinnar. Ekki eru það lausnir í húsnæðismálum. Allt endurspeglast þetta í niðurstöðum þjónustukannana – lífsgæði mælast verst í Reykjavík.

Núverandi meirihluti hefur haft úr fordæmalausum fjármunum að spila, en niðurstaðan er neyðarleg. Hvað varð eiginlega um þessa sextíu milljarða? Hefði þeim ekki verið betur varið í vösum borgarbúa? Fjárhæðin samsvarar 1,2 milljónum fyrir hvert heimili borgarinnar.

Glötuð tækifæri

Aukið svigrúm til niðurgreiðslu skulda hefur ekki verið nýtt. Þetta kom fram í nýrri úttekt Samtaka atvinnulífsins. Samtökin benda enn fremur á að lukkan geti snúist

Núverandi borgarstjórnarmeirihluti hefur ekki látið sér nægja tæplega 30 milljarða tekjuaukningu, heldur aukið við skuldsetninguna sem nemur 30 milljörðum til viðbótar.

skyndilega. Stjórnmálamenn geti ekki gengið að því vísu að tekjur vaxi áfram með sama hraða. Dagur og samstarfsfólk hans ættu að leggja við hlustir.

Hver er fjárhagsstefna núverandi meirihluta? Reykjavíkurborg innheimtir hæsta lögleyfða útsvar þrátt fyrir fordæmalausa tekjuaukningu. Orkuveitunni er ætlað að greiða arð í vasa stjórnmálamannanna í stað þess að skila umframfé til borgarbúa með lækkun þjónustugjalda. Útlit er fyrir áframhaldandi skuldasöfnun borgarsjóðs – það gefa uppblásin kosningaloforð meirihlutans til kynna. Loforð sem engin leið er að efna á næsta kjörtímabili.

Forgangsröðun og ábyrg fjármálastjórn

Í dag starfa 12% vinnandi borgarbúa hjá Reykjavíkurborg. Það er 20% hærra hlutfall en hjá Kópavogi. Báknið er uppblásið og yfirbyggingin stór. Afgreiðsla erinda flókin og boðleiðir langar. Borgarkerfið flækist fyrir sjálfu sér.

Forgangsröðun er allt sem þarf. Við stöndum fyrir ábyrga fjármálastjórn og áherslu á grunnþjónustu. Við höfnum óábyrgum loforðum sem verða ekki fjármögnuð án frekari skuldabyrðar á herðum næstu kynslóða. Öllu fjárhagslegu svigrúmi skal skilað aftur til borgarbúa. Minnkum yfirbygginguna – minnkum báknið. Greiðum niður skuldir. Lækkum álögur og þjónustugjöld. Gerum betur fyrir borgarbúa.

Hlutur Sjóvár í Ölgerðinni færður niður um 120 milljónir á fyrsta ársfjórðungi

Eignarhlutur Sjóvár í Ölgerðinni Agli Skallagrímssyni var færður niður um 120 milljónir króna á fyrsta fjórðungi ársins eftir að gert var nýtt verðmat á hlutnum en tryggingafélagið keypti 500 milljóna króna hlut í drykkjarframleiðandanum í fyrra.

Niðurfærslan skýrir 3,7 prósenta neikvæða ávöxtun Sjóvár af óskráðum hlutabréfum á fyrstu þremur mánuðum ársins en til samanburðar var ávöxtun á eignasafni félagsins jákvæð um tvö prósent.

Sjóvá tók þátt í kaupum fjárfesta á 69 prósenta hlut í Ölgerðinni í apríl á síðasta ári. Framtakssjóðirnir Akur fjárfestingar, í stýringu Íslandssjóða, og Horn III, í stýringu Landsbréfa, fóru fyrir kaupendahópnum en kaupverðið nam um fimm milljörðum króna þegar ekki er tekið tillit til skulda og handbærs fjár Ölgerðarinnar.

Októ Einarsson, stjórnarformaður Ölgerðarinnar, og Andri Þór Guðmundsson, forstjóri félagsins, eiga saman 31 prósents hlut í félaginu í gegnum OA eignarhaldsfélag ehf.

Enn sem fyrr var 5,7 milljarða króna eign Sjóvár í skuldabréfaflokknum LAND 05, útgefnum af Landsvirkjun, stærsta einstaka fjárfestingareign tryggingafélagsins í lok fyrsta ársfjórðungs. 2,7 milljarða króna hlutur tryggingafélagsins í Marel er næststærsta eign þess. – kij

Hermann Björnsson, forstjóri Sjóvár.

Kúkú Campers í formlegt söluferli

Fimm ferðaþjónustufyrirtæki og eitt fasteignafélag, sem eru öll að hluta í eigu Steinars Lárs Steinarssonar, þar á meðal húsbílaleigan Kúkú Campers, hafa verið sett í formlegt söluferli. Félögin skiluðu rekstrarhagnaði fyrir afskriftir, fjármagnsliði og skatta fyrir samanlagt um 600 milljónir króna á síðasta ári.

Fyrirtækjaráðgjöf Íslandsbanka hefur umsjón með söluferlinu, samkvæmt heimildum Markaðarins.

Steinarr Lár, sem á helmingshlut í Kúkú Campers á móti Lárusi Guðbjartssyni og er jafnframt hluthafi í hinum félögunum fimm, segir í samtali við Markaðinn að ekki hafi verið tekin endanleg ákvörðun um að selja fyrirtækin. Hann segir reksturinn hafa gengið vel og útlit sé fyrir áframhaldandi vöxt.

Umrædd félög eru, auk Kúkú Campers, ferðaþjónustufyrirtækin GCR, Camping Iceland, Go Campers og Nordic Holidays og fasteignafélagið Flatahraun 21.

Kúkú Campers hagnaðist um 154 milljónir árið 2016 og jókst hagnaðurinn um hátt í 60 prósent á milli ára. Um var að ræða besta rekstrarár félagsins frá stofnun árið 2012 en Kúkú Campers hefur notið mikilla vinsælda á meðal erlendra ferðamanna undanfarin ár.

Samkvæmt ársreikningi félagsins fyrir árið 2016 leigðu ferðamenn bíla hjá því fyrir tæpar 460 milljónir króna á árinu. Til samanburðar nam salan 285 milljónum króna árið 2015.

Lárus sagði í samtali við Fréttablaðið síðasta haust að vöxtinn mætti rekja til þess að bílaflotinn var tvöfaldaður á milli áranna 2015 og 2016. Nefndi hann jafnframt að íslenski markaðurinn væri mettur og að Kúkú Campers hefði hug á því að stækka enn við sig í Bandaríkjunum þar sem félagið hóf útrás í byrjun síðasta árs. – hae, kij

Steinarr Lár Steinarsson.

tl.is

VIVO MINI

KRAFTMIKIL SMÁTÖLVA !

139.995

ASU-UN68UM007Z

SMÁTÖLVA FYRIR HEIMILI OG FYRIRTÆKI

Asus Vivo Mini er aðeins 13,1 cm á breidd og dýpt og vegur einungis 700 grömm. Hún er svo agnarsmá að hægt er að skrúfa hana aftan á tölvuskjáinn með VESA festingum sem fylgja henni. Mjög öflug með 8. kynslóðar Intel i5 örgjörva, 256GB M.2. hraðvirkum SSD diski og 8GB vinnsluminni sem er stækkanlegt í 32GB.

TEKUR LÍTIÐ PLÁSS

Vivo Mini tekur mjög lítið borðpláss en getur leyst krefjandi verkefni hratt og vel. Hentar í fjölbreytta notkun hvort sem er hjá fyrirtækjum eða heimilum.

GLÆSILEG HÖNNUN

Vivo mini fellur vel inn í umhverfi sitt. Stílhrein hönnun þar sem hugsað út í hvert smáatriði. Vesa festing fylgir til að festa aftan á tölvuskjá.

ÓTAL TENGIMÖGULEIKAR

Þrátt fyrir smæðina kemur Vivo Mini með fjölda tengimöguleika eins og HDMI, Display Port, fjórum USB3.1 tengjum og Bluetooth.

EINFALT AÐ UPPFÆRA

Vivo Mini er góð fjárfesting þar sem auðvelt er að uppfæra vinnsluminni og diska síðar og lengja með því líftíma hennar.

8. KYNSLÓÐ FRÁ INTEL

ÖRGJÖRVINN ER HJARTAÐ Í VINNSLU TÖLVUNNAR. VIVO MINI KEMUR MEÐ HRÖÐUM FJÖGURRA KJARNA INTEL i5 8350U ÖRGJÖRVA SEM GERIR HENNI KLEIFT AÐ RÁÐA VIÐ FLÓKIN VERKEFNI OG ÞUNGA VINNSLU.

TÖLVU LISTINN

REYKJAVÍK	AKUREYRI	HÚSAVÍK	EGILSSTAÐIR	REYKJANESBÆR	SELFOSS	AKRANES
SUÐURLANDSBRAUT 26	GLERÁRTORG	GARÐARSBRAUT 18A	KAUPVANGI 6	HAFNARGÖTU 90	AUSTURVEGI 34	ÞJÓÐBRAUT 1

Skotsilfur

Áfellisdómur

FME birti í gær niðurstöður athugunar sinnar á því hvernig eftirliti Kortaþjónustunnar með peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka hefur verið háttað á síðustu árum. Skemmst er frá því að segja að eftirlitið dró ekki upp fagra mynd af starfsháttum fyrrverandi stjórnenda færsluhirðingarfyrirtækisins. Gerðar voru margvíslegar athugasemdir við eftirlit fyrirtækisins og þess krafist að gripið yrði tafarlaust til viðeigandi úrræða. Líta má á afdráttarlausa niðurstöðu Fjármálaeftirlitsins sem eins konar áfellisdóm yfir stjórnendunum fyrrverandi, en þess má geta að fyrrverandi framkvæmdastjóri, **Jóhannes Ingi Kolbeinsson**, hlaut frumkvöðlaviðurkenningu Stjórnvísis fyrr á árinu fyrir að hafa „skarað fram úr á sínu sviði".

Lýður yfir fyrirtækjasviði

Lýður Þór Þorgeirsson, framkvæmdastjóri fjárfestingarbankasviðs Arion banka, mun einnig taka að sér að stýra fyrirtækjasviði bankans tímabundið eftir að Freyr Þórðarson lætur af störfum. Freyr hefur sem kunnugt er verið ráðinn til norska bankans DNB í New York þar sem hann mun stýra viðskiptasamböndum bankans í sjávarútvegi í Norður-Ameríku. Lýður tók við starfi framkvæmdastjóra fjárfestingarbankasviðs bankans í október í fyrra en áður hafði hann starfað hjá GAMMA Capital Management frá árinu 2010. Freyr hefur starfað hjá Arion frá 2013 en þar áður starfaði hann hjá Kaupþingi.

Tekur við af Reimari

Talið er að **Berglind Svavarsdóttir**, hæstaréttarlögmaður og varaformaður bankaráðs Landsbankans, muni taka við formennsku í Lögmannafélagi Íslands á aðalfundi félagsins á föstudaginn í næstu viku. Reimar Pétursson, sem hefur verið formaður félagsins frá 2015, hyggst ekki gefa kost á sér til endurkjörs. Berglind sat í stjórn Lögmannafélagsins á árunum 2015 til 2017, þar af sem varaformaður 2016 til 2017. Hún er meðeigandi á Lögfræðistofu Reykjavíkur og hefur jafnframt setið í bankaráði Landsbankans frá því í apríl 2016.

Stígur til hliðar eftir tíu ár í starfi

Vittorio Colao, sem stýrt hefur fjarskiptarisanum Vodafone síðasta áratuginn, tilkynnti í gær að hann hygðist láta af störfum í október. Ítalinn, sem hefur átt stóran þátt í því að gera Vodafone að einu stærsta fjarskiptafélagi heims, sagði að nú væri rétti tíminn til þess að stíga til hliðar. Fram undan væri nýr kafli í sögu Vodafone. Fjármálastjórinn Nick Read mun taka við forstjórastarfinu. NORDICPHOTOS/GETTY

Vill einhver eiga tvo milljarða?

Bjarnheiður Hallsdóttir formaður Samtaka ferðaþjónustunnar

Það er orðið þjóðarsport á Íslandi að leigja út íbúðir til ferðamanna. Oftast fer leigan fram í gegnum erlendar bókunarsíður og er þar Airbnb langstærst. Þessi útleiga er eðli málsins samkvæmt langmest í Reykjavíkurborg og er hún þar farin að valda ýmsum vandkvæðum og núningi við ýmsa fleti samfélagsins. Þessi útleigustarfsemi hefur m.a. haft eftirfarandi afleiðingar:

- Hún hefur valdið því að framboð á fasteignamarkaði, einkum í miðborg Reykjavíkur, hefur dregist saman undanfarin ár.
- Hún hefur á sama tíma þrýst upp bæði fasteigna- og leiguverði.
- Hún hefur fært borgina nær samfélagslegum þolmörkum sínum hvað ferðaþjónustu varðar, þar sem margir íbúar borgarinnar eru ósáttir við þessa starfsemi samborgara sinna og taka gremju sína út á ferðamönnum og ferðaþjónustu.
- Hún hefur valdið titringi og óánægju meðal þeirra sem reka annars konar gistiþjónustu (gistiheimili og hótel) og finnst þeim hópi að sér vegið, sérstaklega hvað varðar ójafna samkeppnisstöðu.

Þann 1. janúar 2017 tóku í gildi ný lög um heimagistingu, til þess að reyna að koma böndum á starfsemina, sem fram að því hafði aðeins að hluta til verið skilgreind í lögum. Markmiðið með lögunum var að koma þessari starfsemi allri upp á yfirborðið, að þeir sem stunda sölu á gistingu skrái hana annars vegar (90 daga reglan) eða sæki um rekstrarleyfi hins vegar eins og aðrir gististaðir þurfa að gera. Að sjálfsögðu eiga svo allir þeir sem leigja út íbúðir sínar að greiða skatta og gjöld af útleigustarfseminni eins og þessi sömu lög gera ráð fyrir. Embætti sýslumannsins á höfuðborgarsvæðinu er eftirlitsaðili með heimagistingu. Meðal verkefna embættisins er að vakta þá miðla sem auglýsa heimagistingu og yfirfara nýtingaryfirlit og tekjuskýrslur.

En hvernig skyldi nú hafa tekist til? Lítum á nokkrar staðreyndir:

- Rúmlega 6.000 gestgjafar um land allt bjóða upp á heimagistingu.
- Um 4.000 þessara gestgjafa starfa í Reykjavík.
- Samkvæmt upplýsingum frá Hagstofu Íslands velti heimagisting í gegnum Airbnb um 15 milljörðum króna árið 2017. Samkvæmt Mælaborði ferðaþjónustunnar hjá Ferðamálastofu er veltan hins vegar nær 20 milljörðum króna á síðasta ári.
- Ætla má að velta í heimagistingu í gegnum Airbnb hafi numið um 10 milljörðum króna í Reykjavík árið 2017, sem er varlega áætlað sé tekið mið af Mælaborði ferðaþjónustunnar.
- Samkvæmt Mælaborði ferðaþjónustunnar voru á síðasta ári um 3.200 gestgjafar á Airbnb um land allt með fleiri daga í útleigu en nemur 90 dögum.
- Aðeins um 1.000 gestgjafar á landinu öllu hafa skráð sig hjá embætti sýslumannsins í Reykjavík.
- Ætla má að þeir skattar sem skotið er undan séu í kringum tveir milljarðar króna.

Það er alveg ljóst að mjög litlu púðri, mannafla og fjármunum hefur verið eytt í eftirlit með þessari starfsemi og hún fær að blómstra svo til óáreitt. Það er í raun óskiljanlegt, þar sem umræðan um það að ferðamenn þurfi að skila meiri tekjum og að nauðsynlegt sé að skattleggja ferðaþjónustuna enn meira en orðið er, lifir góðu lífi. Þarna eru sannanlega alvöru tapaðar skatttekjur, sem enginn virðist hafa neinn sérstakan áhuga á að sækja – og á meðan er verið að leggja drög að því að bæta í gjaldtöku á ferðamenn. Þetta kom berlega í ljós á umræðufundi með oddvitum stærstu flokkanna sem bjóða fram til borgarstjórnar nú í vor – fæstir þeirra höfðu velt þessu máli nokkuð fyrir sér og einn þeirra gekk svo langt að kalla þessar töpuðu skatttekjur smápeninga, sem ekki tæki að vera að eltast við.

Það er skýr krafa Samtaka ferðaþjónustunnar að eftirlit með ólöglegri heimagistingu og þar með svartri atvinnustarfsemi verði stórhert nú þegar. Mannafli við eftirlit verði efldur og refsiákvæðum beitt þar sem við á. Það er óþolandi fyrir fyrirtæki sem eru með allt sitt uppi á borðum og greiða öll tilskilin gjöld og skatta að vinna við hliðina á þeim sem gera það ekki og stórskekkja þar með samkeppnishæfni þeirra heiðarlegu.

Hvítir fílar alls staðar

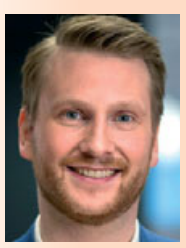

Björn Berg Gunnarsson fræðslustjóri Íslandsbanka

Eru innviðaframkvæmdir sem krafist er vegna stórmóta í íþróttum betri en aðrar? Það hlýtur að vekja athygli að þegar gríðarhár kostnaður við Ólympíuleika og heimsmeistaramót í fótbolta er gagnrýndur séu svörin nær alltaf þau sömu. Að stóru leyti sé um að ræða fjárfestingu í samgöngukerfi og leikvöngum og skattgreiðendur þurfi ekki að hafa áhyggjur af slíku, enda borgi slíkt sig á endanum.

Ef svo er hljótum við að spyrja okkur hvers vegna það þurfi stórmót til að ráðist sé í svo arðbærar framkvæmdir. Eru hagfræðingar FIFA og Alþjóðlegu Ólympíunefndarinnar betri en aðrir eða er flugvöllur sem byggður er vegna íþróttamóts betri en aðrir flugvellir? Hvort er líklegra, að þær framkvæmdir sem nauðsynlegar eru til að uppfylla skilyrði alþjóðlegra íþróttasambanda séu arðbærari en gengur og gerist eða að gripið sé til þessa málflutnings til að réttlæta háan kostnað og ítrekaðar framúrkeyrslur?

Nýlega var þó látið reyna á nýja nálgun. Formaður skipulagsnefndar HM í Rússlandi sagði ljóst að þegar mótið verður flautað af verði engir svokallaðir hvítir fílar í landinu, en með því er átt við leikvanga sem engin þörf er á. Hann hélt áfram og sagði að ráðist hefði verið í allar þær framkvæmdir sem nauðsynlegar væru vegna mótsins, hvort sem Rússland hefði fengið að hýsa það eða ekki.

Ekki er vitað hvort honum hafi verið bent á að um 13.000 áhorfendur sæki leiki í rússnesku úrvalsdeildinni að meðaltali en leikvangarnir nýju geti tekið við 44.700 áhorfendum, þrátt fyrir að þrír þeirra verði minnkaðir að loknu móti. Þá sé ekki leikið nema á helmingi þeirra í úrvalsdeild.

Auðvitað verða hvítir fílar í Rússlandi að loknu móti, rétt eins og í Brasilíu, Suður-Afríku, Ástralíu, Grikklandi og fleiri löndum sem sitja í dag uppi með innviðauppbyggingu sem réttlætt var á sínum tíma með þeirri fullyrðingu að slíkt borgaði sig alltaf.

14. JÚN OG 15. JÚN

JAN VOGLER
VANESSA PEREZ
MIRA WANG

BILL MURRAY

NEW WORLDS

ÓGLEYMANLEG KVÖLDSTUND MEÐ STÓRLEIKARANUM BILL MURRAY OG KLASSÍSKUM HLJÓÐFÆRALEIKURUM

1.-17. JÚN

2018

LISTAHÁTÍÐ Í REYKJAVÍK

LISTAHATID.IS

KYNNTU ÞÉR FJÖLBREYTTA OG GLÆSILEGA DAGSKRÁ Á VEF LISTAHÁTÍÐAR Í REYKJAVÍK

MARKAÐURINN

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL | Miðvikudagur 16. maí 2018

FRÉTTABLAÐIÐ.IS
frettabladid.is

Instagram fréttablaðsins
@frettabladid

Stjórnarmaðurinn

@stjornarmadur

Algert aðgerðaleysi

Merkilegt hefur verið að fylgjast með þróun fjölmiðla og afþreyingarmarkaðar undanfarin ár. Hér áður fyrr þurftu innlendir fjölmiðlar einungis að hafa áhyggjur af íslenskum keppinautum. Enda var hér gefinn út fjöldinn allur af dagblöðum, sem komu bæði út að morgni og síðdegis, og ofgnótt af tímaritum. Sama gilti um sjónvarps- og útvarpsrásir. Samkeppnin var einungis þeirra á milli innbyrðis. Stöð 2 gegn Skjánum, og einkastöðvarnar gegn ríkisbákninu RÚV.

Nú er öldin að sjálfsögðu önnur. Netið breytti öllu. Ekki bara fór hver sem er að geta stofnað fjölmiðil með litlum tilkostnaði, heldur fóru innlendir aðilar í auknum mæli að keppa við erlenda risa. Ekki er lengur flett upp í erlendum fréttum í Morgunblaðinu, heldur er einfaldlega hægt að fara beint á alþjóðlegu risamiðlana. BBC, Times og Washington Post urðu allt í einu keppinautar Morgunblaðsins og Fréttablaðsins.

Síðan komu Facebook, YouTube og Google. Íslensku fjölmiðlarnir sátu ekki lengur einir að innlendum auglýsingatekjum. Samkeppnin var ekki bara um lesendur, heldur auglýsendur líka. Sama gildir um sjónvarpsstöðvarnar. Keppinautar Stöðvar 2 eru ekki síst Netflix og iTunes, að ógleymdri sjóræningjastarfsemi á netinu.

Á tímum sem þessum verður það raunveruleg spurning hvort æskilegt sé að gera eitthvað til að vernda innlenda fjölmiðla. Margir eru á því enda eru þeir merkilegur samtímavitnisburður um íslenska örsamfélagið auk þess að gegna mikilvægu hlutverki við varðveislu tungumálsins.

Þrátt fyrir yfirlýsingar á tyllidögum virðist yfirvöldum fyrirmunað að gera eitthvað í málinu. Endalaust er hlaðið undir RÚV þannig að einkamiðlarnir eiga undir högg að sækja. Erlendum efnisveitum er veittur afsláttur af kröfum um textun og talsetningu sem innlendu stöðvarnar greiða fyrir dýrum dómum. Samkeppnisyfirvöld beita skýringum á samkeppnisumhverfinu sem eiga ekkert skylt við raunveruleikann.

Ljóst er að eitthvað þarf að breytast ef íslenskir miðlar eiga að lifa áfram með bærilegri reisn. Fyrsta skrefið væri að yfirvöld sýndu málinu raunverulegan áhuga. Í þeim efnum væri tilvalið að taka ágætar tillögur síðustu fjölmiðlanefndar upp úr skúffunni og til framkvæmdar. Eða hefur menntamálaráðherra kannski tekist að svæfa málið í enn einni nefndinni?

ÞJÓNUSTA
GuðjónÓ
VISTVÆNA PRENTSMIÐJAN
Sími 511 1234 • www.gudjono.is

Ekki hægt að tala um alvöru samkeppni

Ragnar Guðmundsson, forstjóri Norðuráls.

Ekki er hægt að tala um að alvöru samkeppnismarkaður sé fyrir hendi hér á landi á meðan raforkuframleiðslan er nær öll hjá sama fyrirtækinu. Þetta segir Ragnar Guðmundsson, forstjóri Norðuráls og stjórnarformaður Samáls, Samtaka álframleiðenda, en hann mun fjalla um stöðu raforkumála á ársfundi samtakanna í Hörpu í dag.

„Við erum komin að ákveðnum vegamótum í raforkumálum. Raforkumarkaðurinn hefur náð ákveðnum þroska og nú er kominn tími til að ákveða hvernig forgangsraða eigi til framtíðar.“ Nú sé tækifæri til að taka höndum saman til að auka samkeppni og lækka óþarfa kostnað.

Hann bendir á að atvinnulífið kalli eftir meiri raforkunotkun en á sama tíma hafi Landsvirkjun og Orka náttúrunnar lýst því yfir að ekki sé stefnt að nýjum virkjunum í náinni framtíð. Engir virkjanakostir séu í boði á næstunni fyrir ný fyrirtæki og nánast allir vatnsaflskostir verði í sama fyrirtækinu. Spurningin sé hvernig stjórnvöld ætli að bregðast við. **– kij**

09.05.2018

Ég held líka að þeir sem eru að leigja út á Airbnb vilji vera löghlýðnir og ríkisskattstjóri nennir eðlilega ekki að eltast við þetta.

Líf Magneudóttir, borgarfulltrúi Vinstri grænna

Við hjálpum unga fólkinu að koma auga á þá hæfileika sem það býr yfir og yfirstíga það sem heldur aftur af því. Við hvetjum þátttakendur á námskeiðinu til að taka stærri skref, setja sér skýr markmið, virkja sköpunarkraftinn og nýta áhrif sín. Við hjálpum þeim að styrkja þau sambönd sem skipta mestu máli og aukum færni þeirra í samskiptum til að geta áunnið sér traust og skapað tækifæri til framtíðar.

Sumarnámskeið

Maí-Júní

Aldur	Hefst	Fyrirkomulag	Tími
10-12 ára	11. júní	8 virkir dagar í röð	9:00-12:30
13-15 ára	5. júní	Tvisvar í viku	17:30-21:00
13-15 ára	25. júní	8 virka daga í röð (Reykjanes)	13:00-16:30
16-19 ára	29. maí	Tvisvar í viku	18:00-22:00
20-25 ára	28. maí	Tvisvar í viku	18:00-22:00

Ágúst

Aldur	Hefst	Fyrirkomulag	Tími
10-12 ára	8. ágúst	8 virkir dagar í röð	9:00-12:30
13-15 ára	8. ágúst	8 virkir dagar í röð	14:00-17:30
16-19 ára	8. ágúst	Tvisvar í viku	18:00-22:00
20-25 ára	7. ágúst	Tvisvar í viku	18:00-22:00

Næsti kynningartími er 22. maí

Skráning í kynningartíma á www.dale.is/ungtfolk

Dale Carnegie®

Copyright © 2018 Dale Carnegie & Associates, Inc. All rights reserved. youth_051518_ad_iceland